■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۰۴۰۰۰ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

چهارشنبه ۷ آبان ۱۳۹۹ | ۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست و یکم - شماره ۵۷۸۹ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Wednesday-October28,2020

حدیث روز: تحف‌العقول

امام صادق(ع): چون خواستی سلامت نفس برادرت را دریابی، او را به خشم آور. اگر در رفاقت با تو استوار ماند، او برادر توست وگرنه برادرت نیست.

واحه: صائب

عقل از آب و گل تقلید نیامد بیرون
عشق اول قدم از کعبه و بتخانه گذشت

امروز در تاریخ:

- کشتار هواداران کلنل پسیان در خراسان(۱۳۰۰ش)
- ترور نافرجام آیت‌ا... سیدحسن مدرس(۱۳۰۵ش)
- زادروز فاطمه معتمدآریا، بازیگر ایرانی(۱۳۴۰ش)
- آغاز جمهوری در ترکیه به ریاست کمال پاشا(۱۹۲۳م)
- زادروز باب راس، نقاش متفاوت آمریکا(۱۹۴۲م)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۱/۴۸ — غروب آفتاب: ۱۷/۱۳
اذان مغرب: ۱۷/۳۲ — نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۰۶
اذان صبح (فردا): ۴/۵۹ — طلوع خورشید(فردا): ۶/۲۴

پیش‌بینی آب و هوا دوشنبه

تهران	اهواز	اصفهان	تبریز	رشت	زاهدان	شیراز	یزد
۲۴ / ۱۲	۳۵ / ۱۴	۲۳ / ۱	۲۱ / ۷	۲۲ / ۱۴	۲۳ / ۴	۲۶ / ۶	۲۵ / ۹

حکمت ۴۶: نهج‌البلاغه

گناهی که اندوهگینت سازد در نزد خدا بهتر است از کار نیکی که به خودپسندی‌ات وادارد.

تلنگر

تلخی روزمره

علیرضا رأفتی
روزنامه‌نگار

همیشه یکی از آرزوهایم قدم گذاشتن به دیگر سرزمین‌های فارسی‌زبان و دم‌خور شدن با مردم فارسی‌زبان خارج از کشور بوده است. این که یک بعدازظهر با چند هم‌زبان بنشینیم در ایوان خانه‌ای در کابل و شعر سعدی را با عطر چای سبز و هل نفس بکشیم. این تصویر ایوان خانه‌های کابل که رو به کوهستان باز می‌شوند را از تصاویر ارسالی یکی از دوستانم می‌شناسم. یکی از دوستان اهل ادب و فرهنگ که افغان است و ساکن کابل؛ هروقت می‌آید ایران با خودش یک بغل شعر و نثر اصیل فارسی با عطر چای سبز افغانستانی می‌آورد. هروقت هم ایران نباشد عکس یک کتاب شعر کهن را برایم می‌فرستد با منظره‌ای از ایوان خانه‌اش که رو به کوه‌های کابل باز می‌شود. اوایل آشنایی‌ام با او هرازگاهی اخباری از انفجارها و انتحاری‌های طالبان و داعش در افغانستان را برایش می‌فرستادم. هم از این جهت که از درستی و حقیقت ماجرا باخبر شوم و هم این‌که حالی از خود و خانواده‌اش بپرسم که خدای ناکرده طوری‌شان نشده باشد. اما کم‌کم این روال را کم کردم و حالا دیگر هیچ‌وقت برایش پیام‌های حامل خبر انفجار در افغانستان را ارسال نمی‌کنم. دیگر انگار کشتار انسان در افغانستان دارد به یک پدیده عادی تبدیل می‌شود و یادآوری یک پدیده عادی روزمره به کسی که هر روز دارد این تلخی روزمره را تجربه می‌کند برایش عذاب‌آور است. مثلا خبر این‌که چند روز پیش چند نیروی طالبان ریخته‌اند خانه یک پدر و پسر از اهالی فاریاب افغانستان و آن دو را به رگبار کلاشینکف بسته‌اند. به چه جرمی؟ به جرم آب دادن به نیروهای ارتش. مطلع شده بودند که این پدر و پسر چند شب قبلش به نیروهای ارتش که تشنه بودند آب داده بودند. یا خبر کشته شدن تعدادی از دانش‌آموزان آموزشگاه کوثر دانش در اثر انفجاری که روز شنبه به‌وقوع پیوسته است. به‌وقوع پیوسته است... دیگر ادبیاتم هم شبیه ادبیات خبرنویسان انفجار شده است. انگار این یک پدیده طبیعی است و نباید از دوستم سراغ بگیرم که در انفجار روز سه‌شنبه در شهر کابل اتفاقی برایش افتاده یا نه.

گفت‌وگو با علی‌اکبر اشعری، رئیس سابق کتابخانه ملی

چشم به خوبی‌ها باز کنیم

اشعری: خوب دیدن و خوب‌ها را پیدا کردن جزو تاکیدات دین اسلام است

کافه میرداماد

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

صدای اذان مغرب از بلندگوی مسجد کنار روزنامه پخش می‌شود، با صدای گوش‌نواز و دلنشین مرحوم موذن‌زاده. می‌رسد به آنجایی که موذن‌زاده صدایش را بالا می‌برد و می‌گوید: «حی‌علی‌خیرالعمل...» چند قرن است که موذن‌ها با خوش‌ترین نواها و صداها این جمله را روزی چند بار می‌گویند، می‌شنویم مثل یک ملودی زیبا اما چند نفرمان شتافته‌ایم برای کار خوب که اگر این جمله را عملی می‌کردیم، الان باید در بهشتی زندگی می‌کردیم که وعده‌اش را به همه آدم‌های خوب داده‌اند. همکارانم می‌گویند «حی‌علی‌خیرالعمل» یعنی بشتابید به سوی نماز که خوب‌ترین کارهاست... می‌گویم خب این‌که بهتر است، مگر نه این‌که کارهای خوب در ذیل بهترین کارها قرار می‌گیرد، مگر نه این است آدمی که با باور و ایمان به نماز می‌ایستد، بقیه کارهایش هم نیک و خوب می‌شود. قرن‌هاست ما را به شتاب در کار خوب و خوب‌تر توصیه می‌کنند و در گوشمان می‌خوانند حی علی خیرالعمل... اگر هر کداممان روزی فقط یکبار روی کار خوب تمرکز می‌کردیم، الان در بهشت زندگی می‌کردیم. با علی‌اکبر اشعری هم‌صحبت شدم، او که سالیان زیادی است در حوزه فرهنگ و هنر متمرکز بوده و چندین سال ریاست کتابخانه ملی را به عهده داشته. مطالعات زیادی در حوزه دین و رفتار و اخلاق دینی دارد تا برایمان از کار خوب و رفتن به سوی کار خوب بگوید.

توجه به جمع‌گرایی در اسلام

اشعری درباره کار خوب و حسی که پس از انجام آن به دست می‌آید، می‌گوید: برداشتم پس از سال‌ها مطالعه در حوزه‌های قرآن و حدیث و شرکت در جلسات معرفتی از کار خوب این است: کاری که بیشترین منفعت را برای مردم داشته باشد. این روش هم خود فرد را خرسند می‌کند، هم جمعی را شاد. این کار خوب معمولا گره از کار مردم باز می‌کند و باعث گشایش می‌شود. دین اسلام به‌شدت به کار جمعی تاکید دارد و این‌که همیشه منافع جمعی به فردی ترجیح دارد. به اشعری می‌گویم چه شد الان فردگرایی و منفعت‌های شخصی بیشتر دیده می‌شود و به نظر می‌رسد بر جامعه حاکم شده‌است؟ می‌گوید: در آموزه‌های قرآنی و احادیث پیامبر و نهج‌البلاغه همیشه تاکید بر جمع است؛ این جمع از خانواده شروع می‌شود و در جامعه ادامه پیدا می‌کند. تاکید بر جمع‌گرایی است؛ اما زمانی که توازن در جامعه به هم می‌خورد، چالش‌هایی به وجود می‌آید که یکی از آنها همین فردگرایی و اصالت یافتن منفعت‌های فردی است. وقتی فساد در جامعه باعث ناامنی روانی افراد می‌شود، فردگرایی بیشتر می‌شود. الان توازن جامعه ما به هم ریخته‌است، مردم متمرکز شده‌اند روی عده قلیلی که فساد کرده‌اند و به گفته مردم برده و خورده‌اند. اما واقعیت این است که تعداد این آدم‌ها از آدم‌های خوب و درستکار خیلی کمتر است. الان شرایط اقتصادی خوب نیست اما آدم‌های خیر زیادی در جامعه مشغول کارهای بزرگ هستند. آنها تمام سرمایه یا بیشتر دارایی خود را صرف مثلا مدرسه‌سازی می‌کنند و آنقدر همت دارند که گروه همفکران خود را هم تشکیل داده و مثلا مجمع خیرین مدرسه‌ساز را تشکیل می‌دهند. جالب اینجاست مردم چند آدم فاسد را می‌بینند و او را زیرذره‌بین می‌گذارند؛ اما آدم‌هایی را که کارهای خوب و پسندیده انجام می‌دهند، نادیده می‌گیرند.

مهارت خوب دیدن

اشعری می‌گوید: خوب دیدن و خوب‌ها را پیدا کردن جزو تاکیدات دین اسلام است. این که خوشبین باشیم، هم به توانایی‌های خودمان، هم به مسؤولان و از همه مهم‌تر به خدا. توکل به خدا همه دردها را التیام می‌بخشد و همه درهای بسته را باز می‌کند. اما واقعیت این است که در نظام آموزشی ما این نکات به صورت کاربردی و عملی به بچه‌ها آموزش داده نمی‌شود تا به نظام باور آنها تبدیل شود. در دین ما تاکید شده که آدم اگر رابطه‌اش را با خدا خوب کند، همه زندگی‌اش خوب می‌شود. این تاکید برای مسؤولان حکومت اسلامی جدی‌تر است. پیامبر و ائمه تاکید دارند که مسؤولان خداترس باشند و نمازشب بخوانند و به کار و کردار خود توجه کنند. مسؤولی که رابطه‌اش با خدا خوب باشد با مردم هم رابطه خوبی خواهد داشت. امام راحل تاکید داشتند مسؤولان خدمتگزار مردم هستند. این بهترین دستورالعمل برای مسؤولان است که نقشه راه خود برای ایجاد زندگی و جامعه بهتر را فراهم کنند. اما متاسفانه برخی مسؤولان از این راهبرد فاصله گرفته و باعث بدبینی در مردم شده‌اند. باز هم تاکید می‌کنم تعداد این گونه افراد زیاد نیست اما مردم آنها را می‌بینند و برایشان سوالات زیادی پیش می‌آید. قوه قضاییه مدتی است که روی این افراد فاسد متمرکز شده، با آنها برخورد کرده و آنان را به مردم نشان می‌دهد اما جای تعجب دارد که با این همه سختگیری باز هم تعدادی هستند که احساس می‌کنند می‌توانند به بیت‌المال دست‌درازی کرده و مردم را بدبین نگه دارند.

معرفی آدم‌های خودساخته

اشعری معتقد است رسانه‌ها در ایجاد حال خوب و انگیزه کار خوب در جامعه نقش موثری دارند. این فعال فرهنگی می‌گوید: اخبار رسانه‌ها پر شده از اخبار بد. انگار همه فعالان رسانه‌ها دست به یکی کرده‌اند که شبانه‌روز بگردند و اخبار بد دنیا را پیدا کرده و به خوراک رسانه‌ای مردم تبدیل کنند. دور و بر ما کلی اتفاق خوب در جریان است. باید بگردیم و آنها را به مردم نشان بدهیم. در همین شرایط دشوار اجتماعی و اقتصادی آدم‌های خودساخته‌ای هم هستند که راه موفقیت را طی می‌کنند بدون این‌که نق بزنند و از همه گلایه کنند. اینها را باید به مردم نشان داد. این کار را نمی‌توان غلط انداز دانست و گفت که می‌خواهند مردم را از مسیر مطالبه‌گری دور کنند! نه؛ خوبی و بدی در همه جوامع وجود دارد. ما باید همگرایی و تفکر جمعی را یاد بگیریم و عملی کرده تا بتوانیم جامعه را درست کنیم. اگر تفکر کار جمعی و کار خوب بر جامعه حاکم شود، آن تعداد محدود فرصت‌طلب هم دیگر نمی‌توانند به فساد خود ادامه دهند.

زیاده‌خواهی مرزی ندارد

راستش را بخواهید حالمان خوب نیست و همه چیز را تیره و تار می‌بینیم، چون زیاده‌خواه شده‌ایم. هر چه بیشتر به دست می‌آوریم بیشتر می‌خواهیم. به نظرم این زیاده‌خواهی و توقع زیاد از دولت از دوره سازندگی در کشور شکل گرفت و به مرور قوی و قوی‌تر شد تا به امروز رسیدیم. زیرساخت‌های باور و رشد شخصی مهیا نشد و افراد جامعه آموزش‌های لازم را فرا نگرفتند. قبل از انقلاب شرایط جامعه و رفاه فردی و اجتماعی خیلی پایین بود، انقلاب که پیروز شد حتی با بروز جنگ همه مسؤولان تلاش می‌کردند که مردم از نظر معیشتی آسیب نبینند، بعد از جنگ اما ساختار دولت به سمت ایجاد توقع از دولت رفت و همه چیز به دولت سپرده شد و دولت چون کارآمد نبود، برج و ریخت و پاش‌اش بیشتر از خرج و درآمدش شد. می‌گویند کار دولتی گران است چون خوب مدیریت نشده، کارایی خود را از دست داده. آنهایی که به کار دولت وصل شده‌اند انگار به آب کر وصلند که تمامی ندارد. تصور این است که پول دولت که تمامی ندارد پس ولخرجی ایرادی ندارد. ایراد در نوع نگاه است. در دین اسلام تاکید شده که برای فراگیری علم و دانش به آدم بالاتر از خودت نگاه کن و در امور رفاهی زندگی به آدم‌های پایین‌تر از خودت تا بدانی چه مواهب و نعمت‌هایی داری. برای رسیدن به آرامش باید قانع باشیم که اگر نباشیم هر چه به دست بیاوریم باز هم کم است. فرقی نمی‌کند جزو عموم مردم باشیم یا مسؤول.

مقطع حساس کنونی

کارمند موفق چگونه از مدیر موفق، موفق‌تر است؟

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

مهندس رضایی، مدیر یکی از شرکت‌های مهندسی در زمینه سازه و لوازم بهداشتی، پس از آن‌که دوره‌های مجازی مدیریتی مدیر موفق باشیم را به اتمام رساند، تصمیم گرفت آموزه‌هایی را که از این دوره فراگرفته بود در شرکت اعمال کند و سروسامانی به آنجا دهد. وی بر اساس آموزه نظارت موفق، پرونده کارکنان را موردبررسی قرارداد و متوجه شد مهندس جلالی برخی از وظایف خود را به‌موقع انجام نداده است. پس بر اساس آموزه اقتدار موفق سراغ وی رفت و گفت: مهندس، پروژه تدوین کنترل کیفیت سایت الف را هنوز انجام نداده‌ای؟ مهندس جلالی گفت: شرمنده‌ام مهندس، مشغول پروژه ج شدم، فراموشم شد. مهندس رضایی گفت: همین؟ مهندس جلالی گفت: پروژه سنگین بود مهندس. مهندس رضایی گفت: یک ماه پیش قرار بود انجام بدهی مهندس. مهندس جلالی گفت: کاش در این مدت یک یادآوری می‌کردید. من فراموشم شد. در این لحظه مهندس رضایی بر اساس آموزه قاطعیت موفق گفت: عجب. حق‌الزحمه این ماه‌تان را که فراموش کردم پرداخت کنم، حساب کار دستت می‌آید. مهندس جلالی گفت: ولی مهندس این را من هرروز به شما یادآوری می‌کنم که فراموش‌تان نشه. وی سپس از روی صندلی‌اش بلند شد و سرش را در گوش مهندس رضایی برد و گفت: مهندس، ما باهم رفیقیم، ما باهم همدوره بوده‌ایم، همکلاس بوده‌ایم، حالا من یک کار را فراموش کردم، فردا انجام می‌دهم، این‌که دیگر دعوا و اوقات‌تلخی ندارد. مهندس رضایی که از حسن خلق مهندس جلالی تحت تأثیر قرارگرفته بود، پروتکل‌های بهداشتی را فراموش کرد و وی را در آغوش گرفت و از او عذرخواهی کرد و به اتاق خود بازگشت. مهندس جلالی نیز که مشغول طی کردن دوره کارمند موفق باشیم به‌صورت مجازی بود، دفترچه‌اش را باز کرد و مقابل عنوان آموزه نرمش مؤثر یک تیک آبی زد و به ادامه کار خودش مشغول شد.

مرور و عبور با جام جم ۲۰ سال قبل

ژاپن پتروشیمی ایران را بیمه کرد

دولت ژاپن تصمیم گرفته چهار طرح اقتصادی در ایران از جمله ساخت تاسیسات پتروشیمی را زیر پوشش بیمه بازرگانی میان‌مدت قرار دهد.
یومیوری شیمون نوشت: کل هزینه این طرح‌ها ۷۰۰ میلیون دلار است.
مقام‌های ژاپنی گفته‌اند این موضوع به صورت رسمی در جریان دیدار هفته آینده سیدمحمد خاتمی، رئیس جمهور ایران به توکیو قطعی می‌شود. برای نخستین بار طی هشت‌سال گذشته بهار امسال طرح ساخت فیبرهای نوری در راه‌آهن ایران زیر پوشش بیمه بازرگانی میان‌مدت قرار گرفت. (صفحه ۴)

گفت‌وگو با اکبرخواجویی درباره سریال برگبار

تصویربرداری سریال برگبار به تهیه‌کنندگی و کارگردانی اکبرخواجویی در تهران ادامه دارد. به گزارش جام‌جم این سریال چهارمین ساخته تلویزیونی خواجویی است که سریال پدرسالار را در کارنامه خود دارد. این کارگردان درباره داستان برگبار گفت: این سریال داستان زندگی دختر و پسر جوانی به نام نیلوفر و احمد است که طی اتفاقاتی با هم آشنا شده و ازدواج می‌کنند؛ اما در راه بازگشت سفر از اصفهان دچار سانحه‌رانندگی می‌شوند و اتفاقی که برای نیلوفر رخ می‌دهد کل زندگی آنها را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. فیلمنامه این سریال را علی‌اکبر محلوجیان نوشته و در ۱۳ قسمت در گروه فیلم و سریال شبکه سه تولید می‌شود. کمند امیرسلیمانی، حسن جوهرچی، اردلان شجاع‌کاوه، حمیده خیرآبادی برخی از بازیگران این سریال هستند (صفحه ۳)

واکنش سازمان‌ملل به تحریم‌های خودسرانه آمریکا

مجمع عمومی سازمان‌ملل متحد با تصویب قطعنامه‌ای سیاست آمریکا در تحریم خودسرانه کشورها را محکوم کرد.
این قطعنامه که با ۱۳۶ رای موافق و دو رای مخالف آمریکا و رژیم‌صهیونیستی تصویب شد، هدف از تحریم‌های اقتصادی یکجانبه آمریکا را رسیدن به اهداف سیاسی عنوان کرده و امضاکنندگان نگرانی عمیق خود را از تاثیر این اقدامات فرامرزی آمریکا اعلام کرده‌اند. (صفحه ۱۳)

افغان‌های گرسنه در آستانه مرگ

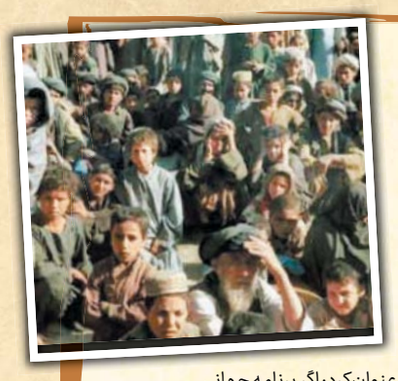

نماینده برنامه جهانی غذا در امور افغانستان روز گذشته نسبت به خطر گرسنگی در افغانستان هشدار داد و اعلام کرد یک میلیون افغان با خطر مرگ ناشی از گرسنگی روبه‌رو هستند. گرارد ون دیجیک در گفت‌وگو با خبرنگاران در اسلام‌آباد عنوان کرد: اگر برنامه جهانی غذا نتواند به اقدامات امدادی و کمک‌رسانی خود به مردم افغانستان ادامه دهد، تا چند ماه دیگر صدها هزار نفر از مردم فقیر این کشور با خطر گرسنگی شدید مواجه خواهند شد. برای کمک‌رسانی به مردم این مناطق تا ماه می ۲۰۰۱ (اردیبهشت سال ۸۰) به ۱۱۵ هزار تن مواد غذایی به ارزش ۵۴ میلیون دلار نیاز است. (صفحه ۱۳)

JAM-E-JAM Vol.1,No.150 ,SAT,OCT.28 ,2000

هاشمی رفسنجانی با ارزیابی رفتار نامتعادل گروه های سیاسی:

تحلیل جناح ها غلط بود

مردم را مایوس نکنید

قانون مالیات های مستقیم، اتفاقاً به تولید ضربه می زند

عربستان از اعتبار فوتبال غرب آسیا دفاع کرد

فائقی: اشتباه کردیم

سانحه‌ای که همه را دچار دردسر کرد

اجرای «شب‌های اوینیون» پرلین را به «شیدایی» کشید

دادستان جدید دیوان محاسبات کشور فردا از مجلس رای می‌گیرد

دکتر محمد صادق محفوظی: اصلاحات با دوزستان فرهنگی - سیاسی مواجه است

بازنشسته‌کردن پاپ در یک کتاب

آیا پاپ، خود را بازنشسته می‌کند؟ یکی از کاردینال‌های بانفوذ بلژیک به این سوال پاسخ مثبت داده‌است. کاردینال گادفرید دانیلز در کتابی که پنجشنبه‌گذشته در آمریکا و اروپا منتشر شد، این احتمال را که پاپ‌ژان‌پل دوم از سکوی سرپرستی کلیسا پایین بیاید، رد نکرده‌است. وی در این کتاب که «رک سخن گفتن یا شش گفت‌وگو با کاردینال» نام دارد، نوشته‌است: اسقف‌ها در ۷۵ سالگی از کار کناره می‌گیرند، اگر پاپ هم بعد از سال ۲۰۰۰ خود را بازنشسته کند، برای من تعجبی ندارد.» واتیکان در واکنش به این کتاب فقط گفته: این نظر شخصی کاردینال دانیلز است و ما آن را تایید نمی‌کنیم.» پاپ ژان پل دوم به بیماری‌های متعددی دچار است. او جویده‌جویده صحبت می‌کند و دستانش می‌لرزد که هر دو نشانه بیماری پارکینسون است. پاپ تا چند ماه دیگر ۸۱ ساله خواهد شد. (صفحه ۱۶)